

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Εν Ἑλλάδι Δραχ. 10
Εν Τουρκίᾳ 1/2 τουρκικῆς λίρας
Εν τῇ ἄλλῃ ἀλλοδαπῇ 1/2 ἀγγλικῆς λίρας

Ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκάστου μηνός.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

Πᾶσα αἰτήσις ἀφορῶσα εἰς τὸ φύλλον ἀπευθύνεται
Πρὸς τὸν κ. Γ. Λαμπροδὴν διηγήτορον
Ὁδὸς Σόλωνος 36

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἀποδίδονται

ΑΓΩΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κύριον ἄρθρον (Βασιλεία καὶ στρατός).— Ἡ Ἑλλὰς ἀποκαλυπτομένη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Διάλεξις τοῦ Γάλλου βουλευτοῦ Θεοδ. Ραινάκ).— Ἀγέματα καὶ θῦλοι. — Ὁράκη (Ἐκκλησιαστικὴ ἐπαρχία Γάνου καὶ Χόρας Πληθυσμός, σχολεῖα, μαθηταὶ κλπ.).— Τὰ ἐν Ἑλλάδι. — Τελευταῖαι εἰδήσεις. — Ἐπιφυλλίς (Τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Χατζιδάκι καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1907

Ρητορικὴ κενολογία τῶν συλλαλητηρίων δὲν εἶναι ἡ πάντοθεν ἀκουσμένη φωνή, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος θέλει νὰ ἰδῇ σχηματιζόμενον στρατὸν ἀξιόμαχον. Εἰς τὴν φωνὴν ταύτην ἀναμιμνήσκοντες ἔδωκε τὸ κύρος ἡ προθυμία, μετ' ἧς ὑπῆκουσεν ὁ λαὸς τοῦ ἐλευθεροῦ βασιλείου εἰς τὸ κέλευσμα τοῦ νόμου, δι' ἣν πληροὶ τῶν ἀσκήσεων τὰ πεδία τοῦ εὐφροσύνου βόμβου τῶν γυμναζομένων, τοῦ τεπνοῦ καὶ παρηγόρου θεάματος τῶν ἐκουσίων ταλαιπωριῶν, τῶν ἀγρογγύσεων μόχθων, τῶν ἀθρονητῶν θυσιῶν· διότι θυσιὰ ὅχι ἀσήμαντος εἶναι ὁ γεωργὸς νὰ καταλείπῃ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους ἀργύρητον τὴν ἀμπελὸν τοῦ καὶ τὰς ἄλλας ὁπώρας ἀσυγκομιέστους, ὁ ἀστὸς ἀφρόντιστον τὸ ἐργαστήριόν του, οἱ πάντες δὲ ἀγρόται καὶ ἀστοὶ νὰ διακόπτωσι τὰ ἔργα τῶν νῦν, ὅτε διὰ τὰς πλείστας βιωτικὰς ἀνάγκας ἡ ἀρχὴ τοῦ Σεπτεμβρίου εἶναι ἡ ἀρχὴ νέου ἔτους.

Τὶ ἡδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν ἀρχομένων ἡ πολιτεία πλείοτερον τούτων, τῆς ὁρμηρῆς συνειδήσεως τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος καὶ τῆς πρὸς τὸν νόμον εὐπειθείας; τί πλείοτερον τούτων ἀπεδέχεται παρὰ τελειοτάτων πολιτῶν πολιτεία ἀρτία;

Φεῦ! ἀμφοτέρω ταῦτα ὁ Ἕλλην πολίτης δὲν ἐδιδάχθη παρὰ τῆς πολιτείας· φεῦ! κατ' ἀμφοτέρων τούτων ἀντιρῶν, δεινότερον εἰπεῖν, ἡ μοναδικὴ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ πρωτοτύπος αὕτη πολιτεία, ἥτις ἐν Ἑλλάδι οὐνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ἐκ τῶν ἀντιμαχομένων πολιτικῶν συμμοριῶν σήμερον ὀργιάζει κατὰ τε τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας ἡ μία συμμορία καὶ αὖριον διαδέχεται αὐτὴν ἡ ἄλλη.

Τὸ παῖνον μενον τοῦτο δὲν εἶναι βεβαίως οὕτε σπάνιον, οὕτε ἄγνωστον εἰς τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν. Ἀλλ' ἀκριβῶς κατὰ τοῦ σχεδὸν εἰπεῖν ἀναποφεύκτου τούτου ἱστορικοῦ φαινομένου ἡ πολιτικὴ φιλοσοφία ἔξυρεν ὅς ἀντιπαραμαχὸν τὸν θεσμὸν τῆς συνταγματικῆς βασιλείας, ἣν κατέστησε θεματοφύλακα τῆς τηρήσεως τῶν νόμων καὶ τῆς τάξεως, ἐπὶ πᾶν ἀμερόληπτον καὶ κριτὴν ἀδέκαστον καὶ ἐνεργὸν τιμωρὸν τῶν δημοκοπικῶν υπερβασίων τῆς ὀλιγαρχίας καὶ νηφάλιον προνοητὴν τῶν κινδύνων ἀπὸ τῶν ἐξάψεων τοῦ ὄχλου.

Ἄδικον καὶ ἱστορικῶς ἀναληθές θὰ εἶναι, ἂν εἰπώμεν, ὅτι οὐδὲν ὀφείλει τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος εἰς τὴν βασιλείαν του. Διότι ἀποδεδειγμένον εἶναι περὶ τῶν, ὅτι αὕτη ἔθηκεν ὀριστικὸν τέλεσμα εἰς τοὺς πολιτικούς ἐκείνους ἀνταγωνισμούς, οἵτινες διεσάλευσεν ἐκ θεμελίων τὴν πολιτείαν, καθ' οὗς ἐκινδύνευσεν οἱ θεμελιώδεσται θεσμοὶ τῆς χώρας, μὴδ' αὖτοῦ τοῦ τῆς βασιλείας ἐξαιρουμένου, ἐκ τῶν ὑπερβασίων καὶ νηφάλων, εἰς οὗς ἡ τάξις καὶ ἡ εἰς τοὺς νόμους εὐπειθεῖα ἐφαίνετο ὡς παραγνώρισις τῶν πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ βασιλείου ὑπηρεσιῶν τῶν.

Ἀλλὰ τὸς ἀτιθάσους ὀλιγαρχηγούς διεδύθησαν οἱ δολιχαγωγοὶ καὶ τὸ ἀλόγιστον, ἀλλὰ ἐνδοξον ἔξιρος ἀντικατέστησεν ὁ περίκοιμπος ἐκ ψεύδους καὶ φανάκης ἀεὶ εὐήκοα εὐρίσκειν τὰ ὧτα ἐν Ἑλλάδι λόγος τῶν δικηγόρων, τῶν νεωτέρων τούτων σοφιστῶν, ὧν ἔργον κατέστη τὸ λέγειν ὅτι δὲν σκέπτονται καὶ τὸ πράττειν ἀεὶ ἐναντία τῶν λόγων.

Κατὰ τῆς κακοποιῶς ταύτης σπείρας, ἥτις αὐξάνεται καὶ γιγαντοῦται κατὰ λόγον τῆς ἀμαθείας τῶν ὄχλων, ἡ βασιλεία ἀφῆκεν ἐντελῶς ἀπροστάτευτον τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος. Ὑπεσχέθησαν αὐτῇ ἀγαθὴν διοίκησιν καὶ ἡ

διοίκησις εἶναι ἡ χειρίστη τῶν ἐν τῷ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ ὑπεσχέθησαν δικαιοσύνην καὶ ἡ δικαιοσύνη κατέστη τῶν πατριῶν ὁ περιγέλως καὶ τὸ ἐξουθενώμα, διέπουσι δὲ τὰς σχέσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ νόμοι ἀπρηγαιμένοι οὐ μόνον ἀσυμβίβαστοι, ἀλλὰ καὶ ἀντικρυς πολέμιοι τῶν συγχρόνων ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας· ὑπεσχέθησαν αὐτῇ παιδείαν, καὶ ἔχει κλασικὴν ἀμάθειαν· ὑπεσχέθησαν αὐτῇ προστασίαν τῆς γεωργίας καὶ τὸ ἄροτρον τοῦ Ἡσιόδου εἶναι εἰσέτι τὸ κυρίαρχον τῆς γεωργίας ὅργανον· ὑπεσχέθησαν αὐτῇ ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν ποδοπατοῦσιν ἀσυστόλους Σαντάδες· ὑπεσχέθησαν αὐτῇ δικαίαν φορολογίαν καὶ ἡ φορολογία τῶν, ἔργον αὐτόχρομα ἐμπειρικὸν καὶ παντοπωλικόν, πιεῖται τὰς στοιχειωδέστατας ἀνάγκας καὶ βλάπτει καταφύρωσιν καὶ τὴν δημοσίαν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν· ὑπεσχέθησαν αὐτῇ στρατὸν καὶ στόλον καὶ ἐν μὲν τῷ στόλῳ ὀργιάζει μεγαλοπρεπεστάτη ραστώνη καὶ ἀργομισθία καὶ παντοδαπὴ ἀπιστία, ἐν δὲ τῷ στρατῷ φθεῖρονται ἐν ἀργίᾳ κράτισται τοῦ ἔθνους δυνάμεις, ὥστε οὐτε στρατὸν οὐτε στόλον νὰ ἔχωμεν, ὥστε ἐνδὸν μὲν τοῦ βασιλείου τάξις καὶ ἀσφάλεια, καὶ θεσμοὶ ἐλευθερίας νὰ γίνωνται ὑποπόδια σανιδωφόρων χαρτοπαικτικῶν καὶ λούστρων, ἐκτὸς δ' αὐτοῦ ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ νὰ γίνηται ἡ χλύει Τούρκων καὶ Βουλγάρων καὶ Ρωμούνων.

Ἄλλ' ἡ συνειδήσις τῆς ἀνάγκης τῆς θεωραπείας πασῶν τῶν ἀναγκῶν τούτων γίνεται δξυτέρᾳ βσημέραι παρὰ τῇ ἑλληνικῇ λαφ, εἰπερ τις δὲ καὶ ἄλλη δξυτάτῃ ἡ περὶ στρατοῦ καὶ στόλου. Ἐν τούτῳ πιστεύομεν, ὅτι συνέπεσεν ἡ συνειδήσις τοῦ ἔθνους πρὸς τὸ περὶ καθήκοντος συναίσθημα τῆς βασιλείας καὶ ὁ θεσμὸς τῆς γενικῆς διοικήσεως τοῦ στρατοῦ ἀποτελεῖ τὴν εὐοκύνιστον ἀφετηρίαν τῆς γεφυρώσεως τοῦ χάσματος, ὅπερ ἦνοιξε πλατύτατον ἀνὰ μέσον λαοῦ καὶ βασιλείας ἡ δημοκρατία, τῆς χειραφίας βασιλείας καὶ λαοῦ, ἐν ἣ συμβολίζεται ἡ ἀμοιβαία ὑπόσχεσις, ὅτι χειροκρατούμενα ἀμφοτέρω αἱ ἐθνικαὶ αὐταὶ δυνάμεις καὶ ἀχωρίστως συνδεδεμέναι πρὸς ἀλλήλας θὰ χωρήσωσιν ἀκαμπτοὶ πρὸ οἴου δῆποτε κωλύματος καὶ ἀμειλίχως συντρίβουσαι πᾶν πρόσκομμα εἰς τὸν δρόμον τῆς κοινῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀμοιβαίας δόξης.

Ἀλλὰ—καὶ ἐν τούτῳ κέῖται δεινὸς κίνδυνος καὶ βασιλείας καὶ ἔθνους—αἱ ὑποσχέσεις τῆς βασιλείας δὲν κρίνονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ μετ' οἷας ἐπεικειας ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν μετ' οἷας καταπονήσεως ἀγανακτήσεως αἱ ὑποσχέσεις Δεδιδῶν καὶ Βοκοτοπούλων. Ἀλλοίμονον εἰς τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν βασιλείαν ἀλλοίμονον, ἐὰν ἡ αὕτη διάψευσις κυρωθῇ ὑπὸ τῶν πραγμάτων καὶ πρὸς τὸν ὑποτῆς θείας προνοίας αἰρετὸν τῆς πολιτείας ὄργανον, οἷα κατεδείχθη πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας. Οἱ λαοί, ὅταν ὑποφύδωνται αἱ πρὸς πάντας ἐλπίδες τῶν, φέρονται ἀλογίστως ἀκράτητοι πρὸς τὰς ἀκρότητας τῶν λύσεων καὶ τυφλοὶ ὁρμῶσι καὶ ἐκφρονες κρημνίζονται εἰς τῆς ἀπωλείας τὸ βάραθρον, πλήττοντες δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, τελικῶς δὲ καὶ καθ' ἑαυτῶν, αὐτοκτονούντες.

Ὁ βασιλεὺς τῆς αὖριον, ὁ νῦν Διάδοχος Κωνσταντῖνος, οὗ ἄνευ ρίγους ἱερᾶς συγκινήσεως δὲν ἀκούεται τὸ ὄνομα ὑπὸ δέκα ἐκατομμυρίων Ἑλλήνων, διεσπαρμένων εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς οἰκουμένης, οἰκούντων ἐν συνεχείᾳ τὰς καλλίστας τῆς Ἀνατολῆς χώρας, ἐνεκαίνισεν τὸ ἔργον του ὡς ἀνακτος τῶν Ἑλλήνων δι' ὑποσχέσεως κυριολεκτικῶς ἀμφιλόλου, βαλλούσης κατὰ τῶν μεγίστων κινδύνων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν μεγίστων ἐλπίδων τοῦ ἔθνους.

Τὸ ἂν θ' ἀποκτήσωμεν στρατὸν ἢ ὄχι δὲν εἶναι πρόβλημα ἀφωρῶν εἰς τὸν στρατὸν μόνον, ἀλλὰ πρόβλημα, ἂν ἡ Ἑλλὰς δικαιώται νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι θὰ εὕρῃ τῶν κολοσσίων δυνάμεων τῆς τὸν συνετὸν διατάκτην, ὥστε νὰ καταστῇ τῆς Ἀνατολῆς τὸ μέγα τοῦ πολιτισμοῦ πρότυπον, τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας ἡ ἔστι καὶ ὁ πρόμαχος, τῆς ἡμετέρας ἡ κυττὸς ἡ αἰωνία. Διότι ἡ ἀπόκτησις στρατοῦ

εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς πολιτικῆς συντάξεως τοῦ ἔθνους, οἷαν δὲν ἠτύχησε παρὰ τοὺς πόθους καὶ τὰς προσπάθειάς του νὰ ἔχῃ. Πρέπει πάσῃ θυσίᾳ νὰ ἀποκτήσωμεν στρατὸν, διότι ἱστορικῶς πολυσήμερον θὰ εἶναι, ἂν, καθ' ἣν πεπωμένην ὑπὸ τῆς θείας προνοίας ἡμέραν θὰ στέφεται βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνος ὁ Α', τὸ διάδημα αὐτοῦ κοσμήσῃ καὶ ἡ αἰγλή, ὅτι εἰς αὐτὸν ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει τὸν ἀξιόλογον στρατὸν τῆς. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι μετὰ βασιμωμάτων ἐλπίδων θὰ συμπορευθῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν δρόμον, ὅστις ἀγεί εἰς τὴν πολιτικὴν εὐταξίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον, ὅπερ ἀπεργάζονται πᾶσαι ὁμοὶ αἱ δυνάμεις παντός ἔθνους, ἡ παιδεία, ἡ δικαιοσύνη, ἡ εὐνομία, ὁ στρατός, ἡ πολιτικὴ εὐκοσμία.

Τὰ νῦν περὶ στρατοῦ γινόμενα ὡς ἀρχὴ τοῦ παντός τοιοῦτον ἐλπίδων ἐπὶ τὸν Κωνσταντῖνον Α' πληροῦσι τὰς καρδίας πάντων τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ ΕΛΛΑΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Διάλεξις τοῦ κ. Ραινάκ, βουλευτοῦ.

Παρὰ τὴν πολυμήνητον ἀρχαίαν Ἑλλάδα καὶ ἡνέδεχεται οἰονεῖκατ' ἀντανάκλησιν ἐνθαυρυντικούς καὶ πολυτίμους ἐπαίνους. Αἱ εὐρεῖαι καὶ εὐαίσθητοι καρδίαι, ἃς πληροὶ ὠκεανὸς ἀνεξαντλήτου θαυμασμοῦ πρὸς τὸν ἀπαράμιλλον πολιτικὸν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, δὲν μένουσιν ἀσυκίνητοι καὶ πρὸς τὰς προσπάθειάς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος νὰ ἀνεύρῃ τὸν δρόμον τῆς πάλαι εὐκλείας, νὰ μυσταγωγῇ εἰς τὴν ἀνεσπερον λατρείαν τοῦ κάλλους, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας, τῶν τριῶν τούτων θεοτήτων, ἃς ὁ νοῦς ὁ ἑλληνικός προέστησεν ὡς ἀκλόνητον θρησκευμα τῆς διανοουμένης ἀνθρωπότητος.

Ὁ Ὁμῆλος, τῶν τροφίμων τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῶν σοφῶν φίλων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ὁ πρῦτανος, ὁ ἐγκαίνισας τὰς θαυμασίας ὑπὲρ τοῦ ἑλληνισμοῦ διαλέξεις, ἐξήγησε τὴν ἀγάπην τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ὡς ἀναπόφευκτον ἀνάγκην τοῦ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν ἀρχαίαν. Ὁ Ραινάκ ὁ κλείων τὴν περίοδον τῶν ἐξέχων τούτων διαλέξεων ἀποκαλύπτει νέαν ἀφορμὴν ἀγάπης πρὸς τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα ἐν ταῖς προσπάθειαις αὐτῆς νὰ μνηθῇ εἰς τὸν ἀπαράμιλλον ἐκείνον πολιτισμὸν διὰ τῆς ἐρεῖνης τῆς φιλοσοφίας, τῆς εὐλαβείας θεαμάτων καὶ παραφυλάξεως, τῆς ἐρμηναίας τῶν ποικίλων μνημείων τοῦ βίου τῶν ἀρχαίων. Ὁ Οὔσαι ἔφαλλον ὕμνον πρὸς τὸν ἡρωισμόν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ὁ Εὐερὺς ἐθαύμασε τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα καὶ οἰκουμένην ἐξάπλωσιν τῆς φυλῆς, ὁ Βέρλιν ἐνεύρεν ἐν τῇ φιλοσοφικῇ ἀνατομῇ τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ πρὸς τοὺς ἀντιζήλους γειτόνας ἐν τῇ ὑπερηφάνῳ τῆς ἐλευθερίας λατρείᾳ. Ὁ Ραινάκ ἤθελε τελευτάως νὰ μαρτυρήσῃ, ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι ἀξία ἀγάπης τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου μόνον, διότι ἀπέρρευσεν καὶ συνδέεται διὰ τῶν ὕλικῶν δεσμῶν τῆς γεννήσεως πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ἡ διότι εἶναι γραφικὴ καὶ ὡραία ἡ διότι ἔχει ἐκμύνησις τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις ἡ διότι ἡρωικῶς ἐπάλασεν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς, ἀλλὰ καὶ διότι—τοῦτο θ' ἀποδείξῃ ἡ σοφὴ καὶ μεστὴ ἀδρόπτης περιπαθείας μελέτῃ τοῦ Ραινάκ—εὐδοκίματα ἀφ' ὑπνίζονται ἐν αὐτῇ τὰ ἐν ληθάρῳ μὲν ἐπὶ πολὺ ἐνεκα τῆς θεοσυγοῦς τῶν Τούρκων τυραννίας παραμεινάντα, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξαφανισθέντα ὁρμήματα τῆς φυλῆς πρὸς τὴν μελέτην, τὴν γνῶσιν καὶ τὴν διάνοησιν ἐν γένει.

Ὁ πολυθόρυβος καὶ δολοκρατικὸς πολιτικὸς βίος τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ὁ πρέφας ἐπὶ τὰ χυδαῖα τῶν ὁρμημάτων τὰς καλλίστας πνευματικὰς δυνάμεις κατέπλησας αὐτὰς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῆς αὐταρκειᾶς τῆς ἡμιμαθείας σθενύει ὑπὸ τὸν ἐκχωρητικὸν αὐτοῦ τάραχον πᾶσαν παρὰ τῷ πολλῷ πληθειῖ ἡγῶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς μελέτης, ἀλλὰ

διὰ τοῦτο οἱ ἐν ἀφανείᾳ ἐργαζόμενοι καὶ ἀσημότητι διατελοῦντες σκαπανεῖς τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους οὕτε ὀλίγοι εἶναι, οὕτε ἀνάξιοι τῶν μεγίστων τιμῶν, οἷων ἀπολαύουσιν ἐν Ἑσπερίᾳ τῶν ἀνδρῶν οἱ σοφώτατοι.

Τοὺς ἀποκαλύπτοντας τὴν Ἑλλάδα ἐργάτας εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας αὐτὴν Ἑλληνας ἐρχεται νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν ἀγνοοῦσι καὶ τούτους ὁ ἐπιφανέστατος ξένος διὰ τῶν δε, καθ' ὃ μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Ν. Ἀστεως καταχωρισθέντα τὸ πρῶτον γαλλιστὶ ἐν τῷ παρισινῷ «Ἑλληνισμῷ» (ἀριθ. 13 κέξ) καὶ εἰτα ἐν τῷ «Revue Bleue».

Ἐὰν κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα τὰ ἔθνη τῆς Δύσεως ἔδωκαν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἐν τῷ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνι τῶν, τὴν συμπάθειαν τῶν πρῶτον, τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν κατόπιν καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν τέλους, ἐπράξαν τοῦτο ὄχι μόνον διότι ἔβλεπον καταδυναστευομένους, ἐξεγειρομένους κατὰ τῶν τυράννων, χριστιανούς κατὰ μουσουλμάνων, Εὐρωπαίους κατ' Ἀσιανῶν, ὄχι μόνον διότι ἐθαύμαζον τὴν ἐπινοητικὴν καὶ ἡρωικὴν ἐπιμονὴν τοῦ μικροῦ τούτου λαοῦ κατὰ τὴν ἀνισον ἐπταετῇ μονομαχίᾳ, ἀλλὰ καὶ διότι—πρὸ πάντων δι' αὐτὸ—εἰς τὸ πρόσωπον τῶν γενναίων τούτων, τῶν οἰκίων ὁ φίλος μας Ἑρρίκος Οὐσσάι μᾶς ὑπεθυμίζε τὰ ἡρωικά κατορθώματα καὶ τὰ μαρτύρια, ἐχαίρει τὸς ἀπογόνους ἡ τοῦλάχιστον τοὺς νομίμους κληρονόμους λόγῳ ἐδάφους, γλώσσης καὶ χαρακτῆρος τοῦ ἔθνους, τὸ ὅποτον ἐδίδασκεν εἰς τὸν κόσμον πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν τὰ τοιαῦτα ἀνεκτίμητα πράγματα: τὸ καλόν, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

Ὅταν οἱ μακρυσμένοι θῦλοι ἔφερον εἰς τὴν Δύσιν τὰ ὀνόματα, τοὺς ἀθλοὺς ἐνὸς Ὀδυσσεὺς ἢ ἐνὸς Μπότοσάρη, ἢ ἡγῶ διὰ τῆς φωνῆς τοῦ Βύρωνος ἢ τοῦ Καζιμὶρ Δελαβίν, ἀπῆλτα Μιλτιάδης καὶ Θεμιστοκλῆς. Ὁ Διάκος εἰς τὰς Ερμούπυλιν κατὰ τοῦ Ὁμέρου Βρυῶν ἐσυνέχισε τὸν Λεωνίδα κατὰ τοῦ Εὐερέου. Τὰ ἱστία τοῦ βρικίου τοῦ Κανάρη ἐκόλπωεν ὁλίγος εἰς τὸν μέγαλον ἑσφύρον, ὁ ὁποῖος ἐπνευσεν εἰς τὴν Σαλαμίνα. Καὶ αἱ σφαγαὶ τῆς Χίου ὑπὸ τὴν γραφίδα τοῦ Εὐγενίου Δελακροά, ἡ καταστροφή τοῦ Μεσολογίου ὑπὸ τοῦ ἐμπνευσμένου καλῶν τοῦ Βικτωρος Οὐγκὼ ἀπέσπυν τόσα δάκρυα εἰς τὴν ῥομαντικὴν καὶ κλασικὴν Εὐρώπην, ὅσα ἄλλοτε ἡ πυρκαϊὰ τῆς Μιλήτου ὑπὸ τοῦ Φυνίχου ἐπροκάλεσεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους συνθηροσμένους εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου.

Εἰς τὸ ἀπαράμιλλον λοιπὸν καὶ ἐνδοξον παρελθόν τῆς κατὰ μέγα μέρος, εἰς τὸν προστάτην φωτιστῶν, ὁ ὁποῖος τὴν περιέβαλλε μετὰ τοὺς μεγάλους τῆς νεκροῦς πρὸ εἰκοσι τεσσάρων αἰῶνων, ἡ σύγχρονος Ἑλλὰς ὀφείλει τὴν δημοτικότητά της καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν της. Ὅπως εἰς τὸν θῦλον τοῦ Σιδ, ἡ σορὸς τῶν ἡρώων τῆς τῆν ὠδήγησε τέλος εἰς τὴν νίκην.

Καὶ ἔκτοτε δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ Ἕλληνες συνωμολόγησαν πρὸς τοὺς προγόνους τῶν δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ γεγονότος τῆς ἀπολυτρώσεως τῶν μεγάλων καὶ ἀπειρον ὀφείλῃ ἐγνώμοσύνης. Τὴν ὀφείλῃ ταύτην δι' ἐνός μόνου τρόπου ἡδύναντο ν' ἀποτίσωσιν συντάσσοντες μετὰ τῶν τὰς δυνάμεις, μετὰ τῶν τῶν καρδίων, εἰς τὰς προσπάθειάς τῶν δυτικῶν ἐθνῶν, θυγατέρων καὶ αὐτῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, διὰ ν' ἀναφυῶσιν τὰς ἀνεκτίμητας τοῦ ἀπαράμιλλου τούτου πολιτισμοῦ, διὰ νὰ ἐπανακητήσουν λίθον πρὸς λίθον, φύλλον πρὸς φύλλον, ἐπὶ τῶν τάφων, ἐπὶ τῶν ἐρείπειων καὶ εἰς τὸ σκύφος τῶν κοιμησέντων καὶ ζηλοτύπων βιβλιοθηκῶν, τὰ διεσπαρμένα γλαφυρὰ ποιητικὰ ἀποσπάσματα καὶ τὰ ἐκπαγλα μάρμαρα τῶν παλαιῶν χρόνων.

Τὸ καθήκον τούτου τῆς εὐλαβείας ἦτο συγχρόνως καὶ πράξις πολιτικῆς δεξιότητος. Αἱ αὐταὶ ἀναμνήσεις, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀνεκαθεν ἐλκύσει τὴν εὐμένειαν τῆς Εὐρώπης, ἐὰν ἐγνωρίζον νὰ τὰς καλλιεργήσωσιν, θὰ συνέσφγγον τὴν φίλαν ταύτην καὶ θ' ἀπέφερον εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν τὰς νέας ἐκείνας ἐνθαρρύνσεις αἱ ὁποῖαι ὀνομάζοντο προχθές, Ἐπτάνησος, χθές Θεσσαλία, αὖριον Ἰσῶς Κρήτη καὶ Ἡπειρος.

Ἡ Γαλλία, ἔγραφεν ὁ Γκιζώ,—θὰ ἡδύνατο νὰ εἴπῃ ἡ Εὐρώπη—ἐν πράγματι ἔχει νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὅσων ἐπράξε δι' αὐτήν. Ἡ Ἑλλὰς ν' ἀποκαλύψῃ καὶ ν' ἀναπτύξῃ τὸν πλοῦτον, τὸν ὁποῖον ἐγκλείει εἰς τοὺς κόλπους της. Εὐγενεῖς λόγοι, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ ἐννοῦται μόνον ὁ μεταλλευτικὸς καὶ γεωργικὸς πλοῦτος, αἱ ζῶσαι βιομηχανικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ δυνάμεις της, ἀλλὰ καὶ οἱ εἰδικοί ἐκεί-

